

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

Білостоцький технологічний університет (Польща)

Університет прикладних наук (Литва)

Відземський університет прикладних наук (Латвія)

Університет «Aurel Vlaicu» в м. Арад (Румунія)

Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Кафедра фінансів

Донецький національний університет імені Василя Стуса
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»

Луцький національний технічний університет

Одеський національний економічний університет

РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ: ЗАГРОЗИ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали VII Міжнародної науково-практичної
конференції**

27 листопада 2025 р.

Полтава
2025

обліку руху матеріалів: ведення складських карток, актів передачі, журналів використання, а також автоматизація відповідних процесів. Проблемним є також облік залишків невикористаних матеріалів на об'єкті. Часто вони не повертаються на склад, а залишаються на майданчику до завершення робіт. Це створює ризик втрат, крадіжок, несанкціонованого використання. Рішенням є регулярна інвентаризація, фотофіксація залишків, а також закріплення матеріально відповідальних осіб за кожним об'єктом.

У податковому обліку згідно з [2], витрати на запаси визнаються при їх фактичному використанні. Тому важливо забезпечити належне документальне підтвердження: накладні, акти списання, акти виконаних робіт. У разі відсутності таких документів підприємство може втратити право на податковий кредит з ПДВ або понести додаткові витрати.

В умовах воєнного стану облік запасів у будівництві ускладнюється через порушення логістики, ризики втрати матеріалів, нестабільність постачання та зростання цін. Це вимагає від бухгалтерів гнучкості, оперативності та здатності адаптувати облікову політику до нових реалій. Зокрема, доцільно застосовувати методи оцінки запасів, які враховують інфляційні коливання - наприклад, метод середньозваженої вартості або FIFO, залежно від специфіки підприємства.

Ефективний облік запасів у будівництві - це не лише технічна функція, а й стратегічний інструмент управління витратами, ризиками та фінансовою стабільністю. Його якісна організація дозволяє підприємству зберігати контроль над ресурсами, забезпечувати прозорість звітності та приймати обґрунтовані управлінські рішення навіть у складних умовах.

Література

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>.

2. Податковий кодекс України: Закон України від 02 грудня 2010 р. № 2755-VI. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

УДК 637.53

Янко Анна Олегівна, Коршак Єлизавета Віталіївна,
студентки,

Науковий керівник: Коба О.В., к.т.н., доцент

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(Україна)

ОБЛІК ЕКСПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Облік експорту в сучасних умовах охоплює облікові, правові, логістичні та аналітичні процеси, що забезпечує прозорість і ефективність зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Сучасні глобальні ринки висувають жорсткі вимоги до якості документації, точності відображення господарських операцій та дотримання міжнародних стандартів обліку, що зумовлює необхідність адаптації вітчизняних підприємств до нових економічних реалій. При цьому важливо забезпечити коректне відображення всіх етапів здійснення експортної операції: від формування собівартості продукції до визнання доходу та розрахунків із закордонними покупцями.

Одним із ключових моментів є правильне визначення моменту визнання доходу згідно принципу нарахування та відповідності доходів і витрат. Це означає, що дохід від експорту визнається момент переходу ризиків та вигід до покупця згідно з умовами контракту. Умови Інкотермс [1] (FOB, CIF, DAP, EXW) визначають точку, у якій продавець більше не несе відповідальності за товар, що визначає розподіл обов'язків, витрат та ризиків між продавцем та покупцем під час транспортування товару. Помилки у визначенні моменту передачі ризиків можуть призвести до викривлення фінансових результатів і неточного відображення валютних надходжень.

Оскільки більшість експортних контрактів укладається у доларах США або євро, підприємства стикаються з необхідністю перерахунку валютних операцій за курсом НБУ на дату здійснення операції. Курсові різниці, які виникають між датою визнання доходу та датою фактичного надходження коштів, можуть бути як позитивними, так і негативними, тим самим впливаючи на фінансовий результат підприємства. У сучасних умовах, коли валютні коливання є нестабільними, аналіз курсових різниць стає критично важливим для оцінки ризиків та формування фінансової стратегії підприємства.

Важливе місце в експортному обліку посідає документальне оформлення операцій. Для митного оформлення експорту необхідно підготувати інвойс, пакувальний лист, сертифікати походження, сертифікати відповідності, транспортні документи, а також правильно подати митну декларацію. Усі документи мають відповідати вимогам країни-імпортера, а неточності чи помилки можуть призвести до затримок, додаткових витрат або штрафів. У бухгалтерському обліку митні формальності відображаються через рахунки витрат або рахунки реалізації, залежно від умов постачання.

Таким чином, якісний облік експортних операцій забезпечує підприємству можливість працювати стабільно, передбачувано та з довгостроковою перспективою розвитку на світових ринках.

Література

1. Інкотермс. Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати / Міжнародна торгова палата. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988_007#Text.